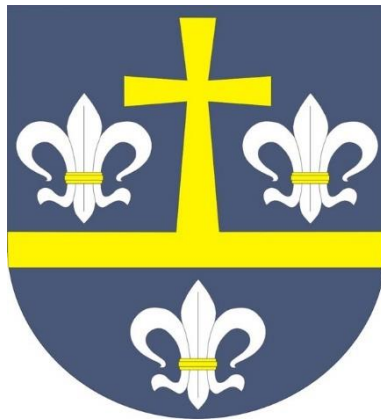

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA 2023 ROK
ORAZ POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ
W 2024 ROKU W GMINIE PIĄTEK

Piątek, luty 2024

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Praca z rodziną prowadzona na terenie Gminy Piątek	3
2. Zapewnianie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny.....	4
2.1 Rola asystenta rodziny.....	5
2.2 Realizacja zadań przez asystenta rodziny.....	5
3. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa	6
4. Rodziny wspierające	6
5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	7
6. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.....	7
7. Współpraca z innymi podmiotami na rzecz wspierania rodziny	8
8. Potrzeby na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny na 2024 rok.....	9
Podsumowanie	9

Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2023, poz.1426 ze zm.) usystematyzowała zadania i obowiązki jakie poszczególne organy państwa są zobowiązane wypełniać dla jej dobra. Ustawa wskazała zadania, jakie gmina ma wypełniać względem rodziny i dzieci. Szczególnie bowiem dzieci są narażone na niebezpieczeństwa wynikające z zaniedbań ze strony dorosłych. Ustawa określiła formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania i wspierania systemu pieczy zastępczej oraz zadania w zakresie postępowania adopcyjnego. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Rada Miejska w Piątku Uchwałą Nr XXXVII/203/21 z dnia 29.12.2021r. przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2022-2024. Program podobnie jak wcześniejsze określa kierunki pracy z dziećmi w rodzinach dysfunkcyjnych oraz pomoc dla rodzin przeżywających trudności.

Wójt Gminy Piątek Zarządzeniem Nr 18/2019 z dnia 18 kwietnia 2019 wyznaczył GOPS w Piątku jako jednostkę do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

1. Praca z rodziną prowadzona na terenie Gminy Piątek

Rodzina jako jednostka stanowiąca centrum działań opiekuńczo-wychowawczych jest narażona na różnego rodzaju problemy i dysfunkcje. Wspieranie rodziny jest bardzo ważne i gwarantuje sukces w doskonaleniu społeczeństwa. Stosując ustawę, należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;

- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Na terenie Gminy Piątek pracę z rodziną koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Ośrodek pracuje z rodzinami mającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze. Pracę z rodziną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piątku poza asystentem rodziny prowadzą wszyscy pracownicy socjalni, którzy współpracują z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny, ale również z tymi rodzinami, które nie wymagały tej pomocy. Pracownicy socjalni odwiedzali rodziny, prowadzili rozmowy, informowali o możliwościach uzyskania wsparcia np. w Punkcie Konsultacyjnym. Pracownicy socjalni upowszechniali materiały informacyjne dotyczące kampanii „Reaguj na przemoc”, materiały te zostały przekazane do placówek oświatowych na terenie naszej gminy, ośrodków zdrowia, Posterunku Policji w Piątku.

W 2023 r. na terenie Gminy Piątek zamieszkiwało 18 rodzin, mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bądź miały problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wśród rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w 10 przypadkach rodziny miały przydzielonego asystenta rodziny. W pozostałych przypadkach pracownicy socjalni wspierali rodziny poprzez udzielanie porad. Gmina Piątek w 2023 r., zgodnie z art. 8 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewniała wsparcie, polegające na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie (poprzez dokładną diagnozę i analizę potrzeb): 10 rodzin,
- 2) wzmacnianiu roli i funkcji rodziny: 10 rodzin,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny: 10 rodzin,

Podejmowane działania mają odzwierciedlenie w prowadzonej dokumentacji asystenta i pracowników socjalnych.

W 2023 r. Gmina Piątek prowadziła monitoring dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez współpracę pracownika socjalnego z asystentem rodziny, kuratorem zawodowym, społecznym, dzielnicowymi. Pracownicy socjalni odwiedzali rodziny i prowadzili rozmowy z ich członkami, nawiązywali kontakt z pedagogiem szkolnym.

W Gminie Piątek zadania w zakresie lokalnego systemu monitoringu rodzin zagrożonych kryzysem wypełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Wprowadzono procedury kierowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych do wspierania przez asystenta rodziny. Monitoring rodzin zagrożonych i objętych kryzysem opierał się na systematycznych wizytach w środowisku pracownika socjalnego i asystenta rodziny.

W Gminie Piątek nie wprowadzono procedur dotyczących pracy z rodziną wychowującą dzieci.

2. Zapewnianie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Kierownik GOPS w Piątku corocznie składa wnioski o zaplanowanie w budżecie środków finansowych na zatrudnienie asystenta rodziny. W 2023 r. Gmina Piątek poniosła koszt zadania na zatrudnienie asystenta rodziny w wysokości 38 293,34zł.

2.1 Rola asystenta rodziny

Praca asystenta rodziny ma inny charakter niż praca pracownika socjalnego. Asystent spotyka się z rodziną częściej, ze względu na zadaniowy system pracy, może odwiedzać podopiecznych po godzinach pracy ośrodka. Rola asystenta to przede wszystkim niesienie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, psychologicznych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Asystent motywował członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej. Wspierał i zachęcał do podejmowania w razie konieczności leczenia specjalistycznego, w tym odwykowego.

Rola asystenta polega na całościowym wspieraniu rodziny, wspomaganie rozwoju kompetencji. Nadrzędnym celem jego pracy jest przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Asystent rodziny prowadził pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Na prośbę klientów pomagał w instytucjach i urzędach załatwiać sprawy bieżące. Asystent rodziny, aby skutecznie i efektywnie wywiązać się z nałożonych obowiązków, może pracować z nie więcej niż z 15 rodzinami (przy pełnym etacie). Liczba rodzin objętych pomocą wynika ze złożoności zadań związanych z problemami rodzin (np. ich bezradność, ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, problemy emocjonalne, choroby psychiczne), którymi się zajmuje.

2.2 Realizacja zadań przez asystenta rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku zatrudniał w 2023 roku 1 asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę na ½ etatu. W roku 2023 pod opieką asystenta było 10 rodzin, w których było 20 dzieci.

Priorytetem w działaniach było zabezpieczenie małoletnich dzieci, jak również pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i opiekuńczo-wychowawczych.

Asystent rodziny pracował z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub przez nią wskazanym. Towarzyszył na prośbę rodziny w różnych instytucjach, takich jak: szkoły, urzędy, PCPR, sąd, w spotkaniach z psychologiem i terapeutą uzależnień.

Wspierający charakter działań asystenta pozwalał na zmianę postaw klientów, poprzez budowanie poczucia własnej wartości, odpowiedzialności za rodzinę. W rodzinach objętych asystenturą spektrum problemów koniecznych do rozwiązywania i pracy było bardzo duże, rodziny dotknięte były problemami zdrowotnymi, uzależnieniami, kłopotami finansowymi. Liczna grupa problemów z jakimi musiał się zmierzyć asystent to przede wszystkim problem uzależnienia rodziców od alkoholu. Praca w tym zakresie jest trudna, budziła niezadowolenie i agresję ze strony uzależnionych. Asystent rodziny zachęcał rodziców do spędzania czasu z dziećmi i angażowania rodziców w pracę z dziećmi. Asystent rodziny pomagał dzieciom w pracach domowych, uczył rodziców wspierać dzieci w procesie edukacji.

W niektórych rodzinach konieczny był trening budżetowy, organizowanie planu dnia. Trening budżetowy obejmował planowanie domowego budżetu, analizę dochodów i wydatków. Asystent pomagał w załatwianiu spraw urzędowych dzięki czemu rodziny uzyskiwały dodatkowe świadczenia. W przypadku trudnych sytuacji wychowawczych asystent zasięgał porady Kierownika GOPS w Piątku, pracowników socjalnych oraz pedagoga szkolnego.

W 2023 r. zgodnie z art. 11 ust.2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny pracownik socjalny GOPS w Piątku wystąpił do Kierownika Ośrodka o przydzielenie 3 rodzinom asystenta rodziny. Nie było zaleceń w kwestii zobowiązania przez sąd rodzin do pracy z asystentem rodziny. W 2023r. z dwiema rodzinami zakończono współpracę z uwagi na osiągnięcie zamierzonych celów i usamodzielnienie się, jedna rodzina zrezygnowała ze współpracy, nie widząc potrzeby realizacji takiej formy wsparcia rodziny.

W 2023 r. w Gminie Piątek złożono jeden wniosek o jednorazowe świadczenie 4000,00 zł w związku z Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Nie złożono wniosku o przydzielenie asystenta rodziny w sprawie koordynacji wsparcia.

3. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Gmina Piątek zapewniała bezpłatną pomoc psychologiczną i pomoc terapeuty leczenia uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Piątku. Ze wsparcia psychologa i terapeuty mogła skorzystać każda osoba zamieszkująca na terenie Gminy Piątek. Pomoc była świadczona w formie konsultacji indywidualnych i rodzinnych. Do najczęstszych form udzielanej pomocy należały: motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia psychologicznego, indywidualna terapia krótkoterminowa, praca nad nawrotami picia, poradnictwo, psychoedukacja.

Dzieci z terenu Gminy Piątek korzystały z pomocy psychologa pracującego w szkołach lub Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łęczycy.

Na terenie Gminy Piątek funkcjonują dwie Szkoły Podstawowe i Gminne Przedszkole, w których zatrudnieni są pedagodzy szkolni i pedagodzy specjaliści. Na podstawie sprawozdań ze szkół ustalono, że w Szkole Podstawowej w Piątku z 32 uczniami pedagog szkolny prowadził zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, w Szkole Podstawowej w Czernikowie wsparciem psychologa szkolnego objęto 6 uczniów, pedagog szkolny prowadził zajęcia korekcyjno-kompensacyjne z 32 uczniami, w Gminnym Przedszkolu łącznie z pomocy psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej skorzystało 43 dzieci.

Mieszkańcy Gminy Piątek w 2023 r. mieli możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy w punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Łęczycy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku świadczył na rzecz rodzin z terenu Gminy Piątek pomoc w postaci pracy socjalnej.

Liczba rodzin objęta ww. pomocą w 2023 r.: 48 rodzin

Liczba rodzin objętych ww. pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2023 r.: 18 rodzin.

4. Rodziny wspierające

Dodatkowym narzędziem pomocy rodzinie przeżywającej trudności są rodziny wspierające.

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

1) opiece i wychowaniu dziecka;

- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone rodzinie z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinę wspierającą ustanawia wójt/burmistrz/prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W ubiegłym roku nie było konieczności ustanowienia rodziny wspierającej. Gmina Piątek podjęła jednak działania mające na celu zapewnienie wsparcia w formie rodziny wspierającej. Ogłoszenie o poszukiwaniu kandydatów na rodziny wspierające widnieje na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej GOPS w Piątku.

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego

Na terenie Gminy Piątek funkcjonują dwie świetlice szkolne i jedna świetlica socjoterapeutyczna. Dzieci w świetlicach szkolnych mają zapewnioną opiekę wychowawców, gdzie mają możliwość odrobienia prac domowych. W szkołach realizowane są zajęcia rozwijające uzdolnienia i zainteresowania dzieci. Należą do nich: zajęcia rozwijające uzdolnienia: polonistyczne, matematyczne, koło chemiczne, sportowe, SKS. Realizowane są też zajęcia specjalistyczne, takie jak: zajęcia logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne, kształtujące umiejętności emocjonalno-społeczne uczniów i zajęcia terapeutyczne z psychologiem szkolnym. Świetlica socjoterapeutyczna przeznaczona jest dla uczniów z zaburzeniami zachowania, gdzie występują problemy natury opiekuńczo-wychowawczej. Celem świetlicy jest zapewnienie opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań, łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, eliminowanie zaburzeń zachowania. Do świetlicy uczęszczało 11 dzieci.

W 2023 r. do Urzędu Miejskiego w Piątku nie wpłynął żaden wniosek o utworzenie placówki wsparcia dziennego. Na terenie Gminy Piątek w 2023 r. nie funkcjonowały grupy wsparcia i grupy samopomocowe.

6. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady odpłatności jakie organ samorządowy musi ponieść, jeżeli dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
3. 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2023 roku 8 dzieci z terenu Gminy Piątek przebywało w pieczy zastępczej, za pobyt których odpłatność współfinansowała Gmina Piątek. W 2023r. dwójka dzieci została umieszczona w pieczy zastępczej, a jedno usamodzielniało się i opuściło pieczę.

Wydatki poniesione przez Gminę Piątek w 2023 roku na pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosły – 33 220,43 zł.

Tabela Nr 1. Zestawienie wydatków ponoszonych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2023 r.

Wysokość ponoszonych wydatków (udział %)	Wysokość ponoszonych wydatków (udział w zł.)	Liczba dzieci Instytucjonalna piecza zastępcza	Liczba dzieci. Rodzinna piecza zastępcza
10%	1 664,83 zł	2	0
30%	0,00 zł	0	0
50%	31 555,60 zł	0	6

Źródło: Dane GOPS w Piątku.

Tabela Nr 2. Zestawienie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej i umieszczonych w pieczy w 2023r.

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w 2023 r. w pieczy zastępczej	Liczba dzieci z terenu Gminy umieszczonych w 2023 r. w pieczy zastępczej
rodzinna	6	0
instytucjonalna	0	2

Źródło: Dane GOPS w Piątku.

Do rodziny biologicznej nie wróciło żadne dziecko. 1 dziecko opuściło rodzinną pieczę zastępczą i 2 dzieci została umieszczona w Rodzinnym Domu Dziecka.

7. Współpraca z innymi podmiotami na rzecz wspierania rodziny

Gmina Piątek w zakresie wspierania realizacji zadań gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy. Współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej, asystent rodziny i pracownik socjalny przekazują informację o rodzinach i rodzicach biologicznych do PCPR w Łęczycy na potrzeby okresowych ocen.

Gmina Piątek wspiera działania profilaktyczne organizowane na terenie szkół, poprzez finansowanie kampanii profilaktycznych i szkoleń. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku współpracują z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy i Sądem

Rejonowym w Łęczycy. Na bieżąco informują kuratorów i Sąd o sytuacji w rodzinach objętych nadzorem.

Współpracują z dzielnicowymi z Posterunku Policji w Piątku. Monitorują wspólnie sytuację rodzin z dziećmi, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Na terenie Gminy Piątek funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który ma na celu wspieranie działań profilaktycznych, informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół skupia przedstawicieli różnych instytucji, którzy na co dzień pracują z dziećmi z terenu Gminy Piątek (pedagodzy szkolni, lekarz, nauczyciele). W 2023 r. na terenie Gminy Piątek prowadzonych było 14 procedur Niebieskiej Karty w 13 rodzinach, w tym w 10 rodzinach z dziećmi.

8. Potrzeby na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny na 2024 rok

Na rok 2024 zaplanowano na realizację działań w:

Dziale 855 Rozdział 85508 - rodziny zastępcze – 54 000,00 zł,

Dziale 855 Rozdział 85504- wspieranie rodziny – 41 885,00 zł.

Podsumowanie

Działania podejmowane w 2023 roku na terenie Gminy Piątek w zakresie wspierania rodziny umożliwiały rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia zarówno w ramach poradnictwa jak i opieki nad dziećmi. Poradnictwo prowadzone było w placówkach oświatowych, GOPS w Piątku oraz w Punkcie Konsultacyjnym. Aktywne działania w ramach pracy asystenta rodziny pozwalają również na indywidualne podejście do problemów rodzin. Niezmiernie ważna jest kontynuacja powyższych działań na terenie Gminy Piątek w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań. Podejmowane działania w powyższym zakresie odzwierciedlają potrzeby rodzin z terenu Gminy Piątek.